

da navaja k nadaljnji splošni in strokovni izobrazbi.

Najvažnejše je, da kmetsko-nadaljevalna šola upošteva krajevne razmere in potrebe, kajti le iz njih lahko organsko zraste v stalno ljudsko-prosvetno središče duhovne, telesne, poklicne, narodne in državljanske vzgoje vsega kmetskega ljudstva.

Tem potrebam primerno so bila izbrana tudi predavanja na tečaju. Predavalo in razpravljalo se je o sledečih témah: Psihologija kmetskega človeka, ljudska pedagogika, narodopisje, prosveta na deželi, sokolstvo, narodno gospodarstvo, ljudska higiena, socialno skrbstvo, metoda pouka ter pravilnik in poslovanje na kmetsko-nadaljevalnih šolah.

V debati po predavanjih so se izkristalizirale razne misli, katere so bile v obliki resolucij in predlogov poslane na merodajna mesta.

Danes, ko je potrebno, da se preloži težje učiteljskega izvenšolskega dela na gospodarsko polje, tvorijo kmetske in gospodinske nadaljevalne šole zelo pripraven začetek. Na vasi je treba osnovati nekakšno žarišče, iz katerega naj izhajajo iniciative na razne gospodarske akcije. Tako žarišče se prav lahko stvori okoli kmetsko- in gospodinsko-nadaljevalne šole ali okoli krožka fantov in deklet ozir. gospodarjev in gospodinj, ki se osnuje na podlagi teh šol. In to ravno je tako velik pomen nadaljevalnega šolstva.

Splošne vesti

JUGOSLOVENSKEMU FERIALNEMU UČITELJSTVU!

Po težkih borbah v teku 10 let si je ustvarilo jugoslovensko fer. učiteljsko organizacijo s čisto fer. programom, to je, nuditi jugoslovenskomu učiteljsstvu priliko, da spozna našo širo domovino in letuje na našem sinjem Jadranu ob najugodnejših finančnih pogojih. Po štirih ekskurzijah po naši državi in po bratski CSR si je jugosl. učiteljsvo, združeno prej v samostojnem »Uč. fer. savezu« (UFS) in sedaj v organizaciji »Fer. letovališča jugosl. učit. osn. in mešč. šol« (FLJU) ustvarilo samostojno kolonijo na Jadranu (v mestu Veliki na otoku Korčuli), kjer letuje letos že četrto! Kolonija ima svoje postelje in ostali kolonialni inventar v vrednosti preko 20.000 dinarjev. V prihodnjih poletnih pa bo »Gl. pov. FLJU« uredilo še novo kolonijo v Sloveniji. Upravni odbor pričakuje polne, vsestranske podpore od celokupnega jugosl. učiteljskega, da podpre idealno delo FLJU in tako pomaga fer. organizaciji do vedno večjega razmaha! S to željo pozdravljamo obiliki kongresa JUU v Ljubljani celokupno učiteljsvo, izmed katerega se je že mnogo učiteljev-ferijalcev posluževalo ugodnosti naše učiteljske fer. organizacije, bodisi na ekskurzijah, bodisi v naši koloniji. — Vse podrobne informacije radi volje podajo naši podpisani poverjeniki. — Na delo vsi za edino našo fer. organizacijo »FLJU«! — L. 1935. bo naš jubilarni kongres, manifestacija 10-letnega idealnega dela.

Za »FLJU«: Slavko Mrovlje, s. r., učitelj v Slovenjgradcu, glavni poverjenik in ban. poverjenik za dravsko banovino. — Dragoljub Atanacković, s. r., str. učitelj, Beograd, Carigradska 13, pov. za mesto Beograd in dunavsko banovino. — Milan Čeliković, s. r., učiteljica, Kosjerić, pov. za drinsko banovino. — Jurković Tomo, s. r., učitelj, pov. za savsko banovino. — Jezdimir Vukašinović, s. r., str. učitelj, pov. za vardarsko in moravsko banovino.

PRVI KONGRES MLADIH INTELEKTUALCEV.

Pod okriljem strokovne organizacije Zveze mladih intelektualcev, ustanovljene pred polletjem v Mariboru, prirede mladi intelektualci vseh stanov svoj prvi kongres, in sicer dne 3. septembra t. l. v Ljubljani. Pokroviteljstvo nad kongresom je prevzel predsednik Zveze duševnih delavcev (ki je po Narodnem savezu umnih radnika včlanjena tudi v meddržavni »Confederation Internationale des Travailleurs Intellectuels« v Parizu) rektor univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani g. dr. M. Slavič.

Da bo udeležba omogočena tudi brezposelnim intelektualcem, bo kongres enodnevni in je prav iz tega ozira zaprosena četrtinska vožnja.

Program kongresa je zamišljen tako, da bo kljub časovni omejitvi skušal objeti vso problematiko današnjega stanja mladih intelektualcev. Razdeljen je na dopoldanski idejno-teoretski in popoldanski organizacijsko-praktični del. Dopoldne so na sporedu sledeči referati:

Sodobno stanje in naloge mlade inteligence — cand. prof. Boje Etbin, Maribor.

Razlika med manualnim in intelektualnim delavcem — dipl. učit. Segula Pavle, Maribor. Brezposelnost mlade inteligence, teoretični referat — književnik Grahor Ivo, Ljubljana; praktično konkretni koreferat — učitelj Pukl Josip, Ljubljana.

Pomen narodne vzgoje v narodni šoli — priv. docent dr. Gogala Stanko, Ljubljana.

Popoldanski del zborovanja pa je posvečen organizaciji sami. Otvorila ga referat o organizaciji ZMI — prof. Kurek Niko, Kranj. Temu sledi več manjših referatov zastopnikov ostalih stanov ter čitanje in odobrenje resolucij I. kongresa.

Mlade intelektualce, ki se nameravajo udeležiti kongresa, prosimo, da se predhodno prijavijo na naslov: Matično vodstvo Zveze mladih intelektualcev, Maribor, Sodna ulica 9, III. nadst., ali pa direktno na: Pripravljalni odbor I. kongresa Zveze mladih intelektualcev, Ljubljana, Pražakova ulica 8, II. nadst.

Naša sekcija JUU že od vsega početka polaga veliko važnost na kmetsko-nadaljevalno šolstvo in ga podpira po vseh svojih močeh. S pokretom kmetsko-nadaljevalnih šol skuša zvezati vso akcijo za gospodarsko izobrazbo učiteljsva in vsega naroda in prireje v ta namen razne tečaje, o katerih smo že na tem mestu večkrat pisali.

Letošnjemu zadržano-gospodarskemu tečaju je sledil idejni tečaj, sicer kratek, a plodovit. Temu je sledil metodični tečaj za kmetsko-nadaljevalne šole in kot krono vsega letošnjega dela smemo smatrati tečaj za izvenšolsko delo učiteljsva, ki je še pred nami. Na tem tečaju bodo izkušeni praktiki pretresali in preiskovali nove smernice za izvenšolsko delo, ki jih je sekcija v svojih odsekih v večmesečnem delu izoblikovala. Važno je, da se tečaja za izvenšolsko delo udeležijo posebno praktiki na polju kmetsko- in gospodinsko-nadaljevalnih šol, kajti ravno oni stoje v središču vaških gospodarskih problemov in so v vednem najožjem stiku s kmetskim narodom.

Zato sem mnenja, da tvori šele tečaj za izvenšolsko delo učiteljsva pravi zaključek tečaja za kmetsko-nadaljevalne šole, ki naj se ne priredi samo letos, temveč redno vsako leto. Potrebno je, da gresta banska uprava in učiteljsko združenje roko v roki v delu za preusmeritev dosedanjega izvenšolskega dela učiteljsva. Iniciative ne manjka niti na eni niti na drugi strani, potrebno je le dosti dobre volje med nami.

ONI UČITELJI, KI SO UPORABLJALI LAVTARJEVO »RAČUNICO«

bodo gotovo pozdravili veselo vest, da izide za novo šolsko leto 1933./34. v izpopolnjeni obliki težko pogrešana Lavtarjeva »Računica« za III. in IV. šolsko leto osnovnih šol.

Tako je sedaj zopet na trgu Lavtarjeva »Računica« od prve do poslednje stopnje. Vsem modernim zahtevam odgovarja »Računska početnica«. Za II. šolsko leto je na trgu še stara naklada. Za III. in IV. šolsko leto je »Računica« izpopolnjena ter ustreza vsem modernim zahtevam. Za višje narodne šole je jako uporabljiva Lavtarjeva »Računica« za višjo stopnjo. V teku šolskega leta izide tudi Lavtarjevo »Ukoslovje računskega pouka za narodne šole«.

Uvedite Lavtarjevo »Računico« v svoje šole!

Uvedite z novim šolskim letom 1933./34. v svojem razredu

LAVTARJEVO »RAČUNICO«

za III. in IV. šolsko leto osnovnih šol in prepričali se boste, da ta »Računica« ustreza vsem načelom delovne šole.

Računica je v novi predelani izdaji odobrena od ministrstva prosvete in bo s pričetkom šolskega leta naprodaj v vseh knjigarnah.

— Tečaj za izvenšolsko delo se vrši, kakor smo že poročali od 22. do 25. avg. 1933. v veliki dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Nekateri tovariši in tovarišice so prejeli poziv na udeležitev. Vsi oni, ki se bodo pozivu odzvali in so nas o tem obvestili, so na tečaj sprejeti in jih ne bomo še posebej o tem obveščali. To velja tudi za one, ki so pred prejetim pozivom poslali prijavo za tečaj. Ti isti pa, ki so se brez našega posebnega poziva prijavili za tečaj, so nam dobrodošli in se udeležijo tečaja na lastne stroške.

Kdor želi, da mu sekcija JUU preskrbi prenočišče, naj nas pravočasno o tem obvesti.

Tečaj se prične 22. t. m. ob 8. uri. Vabimo vse udeležence, da prečitajo še pred tečajem 8.-10. številko »Prosvete«, v kateri so objavljene in obrazložene smernice referatov za ta tečaj. Kdor te »Prosveto« nima, naj nas obvesti, da mu jo pošljemo.

BREZPOSELNIM »UČITELJICAM«

Tovarišice! Mlade smo, močne, zdrave in dela željne, a vendar ne moremo s tisoči, ki imajo delo. Že od leta 1930. čakamo na nastavev. In leto za letom raste naše število!

Brezposelnost nas razjeda in uničuje, brezsmotno životarjenje iz dneva v dan nam rodi nebroj težkih materialnih in duševnih stisk.

Dasi smo polnoletne in nam je bila po petih letih strokovnega študija priznana zrelost in sposobnost za učiteljski poklic, smo danes, radi brezposelnosti, v popolni materialni odvisnosti in brez sredstev. Ne moremo si pomagati in smo brez vsake možnosti zaposlitve.

Pa mnogo hujše ko vse to so za nas duševne stiske! Me bi rade delale, v delu živele, se ob njem vzgajale, oblikovale ter stremele navzgor in naprej v smislu naših zmognosti in našega mladostnega idealizma. In to nam ni dano! Vse zadovoljstvo z napredkom ob delu in vse veselje nad uspehi, ki ga daje vztrajno delo, vse to je splavalo. Ostalo je neplodno in nesmotno životarjenje.

Tovarišice! Prihodnji teden naj bo: teden brezposelnih učiteljic. Zato pozivamo vse, ki ste v Mariboru, odnosno vse, ki se pridete v času učiteljskega tečaja Pedagoške centrale v Maribor, javite se osebo v naši krožkovi sobi, ki bo od 12. do 19. t. m. odprta vsak dan od 2. do 4. ure popoldne.

Vse one tovarišice, ki ne morete priti osebno, se oglasite pismeno. Sporočite nam s tovariško odkritostjo: kje ste, kako živite, s čim se bavite, ali ste kje zaposlene in pod kakšnimi pogoji? Pišite nam vse, kar Vas teži, pošljite nam nasvetov in me Vam bomo odgovorile. Poizkusile bomo s pomočjo krožka posredovati tudi za zboljšanje Vašečasne zaposlitve.

Vložene so prošnje pri ministrstvu pro-meta za vozne olajšave za brezposelne intelektualce in pri prosvetnem ministrstvu za dovoljenje hospitacij in praktičnih nastopov brezposelnim učiteljem in diplomiranim filozofom na vseh šolah po vsej državi. In tako se bomo tudi mi od časa do časa sestajale, da se ustno in podrobno pogovorimo o naših težavah in da najdemo možnosti in sredstva, da pridemo na svoja službena mesta, da postanemo res učiteljice našega naroda, za kar smo se pripravljale dolga leta.

Ob tej priliki se obračamo tudi do vseh onih naših cenj. starejših tovarišic in tovarišev, ki so že na svojih delovnih mestih! Prosim Vas: Opustite neprijazen nastop do nas, saj me se ne borimo proti Vam, temveč z Vami za zboljšanje položaja vsega učiteljsva. Prosim Vas: Ne glejte nas od zgoraj navzdol, saj imamo tudi me pravico do dela, ki smo si ga izbrale, da bi z njim koristile svoji domovini in posredno človeški družbi! Zato Vas prosimo: Pomagajte nam pri delu, bodite nam moralna opora in pomoč v teh težkih dneh.

Pripravljalni odbor
»Krožka brezposelnih učiteljic«
Zveze mladih intelektualcev,
Maribor, Sodna ulica 9/III.

— Tovarišice maturantkinje leta 1933. drž. žen. učit. v Ljubljani! Sestanek ob 10 letnici bo 26. t. m. ob 15. uri na vrtu restavracije »Zvezda«. Pridite vse! Na veselo svidenje! Anica Srpan — Kozjek.

— Popravek. K 2. razpredelnici zadnjega »Učiteljskega tovariša« smo naknadno prejeli podatke, ki jih naknadno objavljamo: Sresko učiteljsko društvo Litija ima 127 članov. Udeleženci zborovanj v odstotkih 70, število zborovanj 6, število predavanj 7.

— V uslugo cenj. tovarišem upokojenecem. Dobi se lahko takoj dveje zdravih stanovanj z vrta in drugo pritlikino vred prav primerno in ceneno v Vojniku št. 52.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

+ JUU ZA DOLNJELEDAVSKI SREZ je zborovalo dne 10. junija 1933. v Črensovcih, Navzoča 42 člana.

Podpredsednik tov. Šprager otvori zborovanje in pozdravi tov. šol. nadzornika in vse člane. Poda besedo predsedniku, ki poroča o sestanku predsednikov v Ljubljani dne 13. maja t. l. Dal je izčrpano poročilo o tem sestanku, zlasti v zadevi napadov na sekcijo, o zaščiti in obrambi učiteljsva, razstavi šolskih vrtov in o stalnosti učiteljsva. K besedi sta se oglašila tov. šolski nadzornik in Šprager. Obenem je podal še pregled proračuna za prihodnje gospodarsko leto. Poročilo je bilo sprejeto.

Tajnik prečita zapisnik o zadnjem zborovanju v Čakovcu, ki se po debati vzame na znanje.

Sledil je referat tov. Gumilarja: Jugoslovanska vzgoja. Predavatelj je očrtal vzgojo iz političnega, verskega in plemenskega vidika v dosego prave jugoslovanske misli in polagal važnost na sledeče:

1. Šola bodi čisti vrelce, kjer se vzgajaj stremenje in hrepenenje po rodoljubju.
2. Dobro časopisje naj vpliva na dušo in širi obzorje.
3. Leposlovje, kjer najdemo ideje in vrline.

4. Zena-mati, vpliv na moža in otroke.
5. Pesem — izraz bolesti.
6. Prosvetno društvo.

Predavanje je bilo z navdušenjem sprejeto. K besedi so se oglašili tov. Hvala, Casar, Šprager in Drekonja.

Sledilo je tajniško poročilo o društvenem delovanju in življenju v tem šol. letu, ki se je sprejelo po debati na znanje.

Radi boleznih blagajnika ni bilo pravega blag. poročila, pač pa se je prečital blagajniški zaključek, ki se je vzel na znanje. Dodatno k temu se je predlagalo, da se naj za zamudnikom plačevanja članarine primeren odlog in strog opomin, sicer se jim da potom kr. banske uprave prepoved na prejeme.

Prečitajo se važnejši dopisi in vzamejo na znanje.

Predlogi za banovinsko skupščino:
1. Posreduje naj se, da kraj. šol. odbori izplačajo proračunano vsoto.

2. Ministrstvo prosvete naj bi reševalo prošnje za povišice po vrstnem redu t. j., da reši najprej tiste, ki so bile prej vložene.

3. Kontraktualcem naj se štejejo kontr. leta v napredovanje in pokojnino. Prošnje naj se rešijo čimprej. Eventualne izpremembe radi kontraktualcev naj se vnesejo dodatno k zak. o nar. šolah oziroma v finančni zakon za l. 1934./35.

4. Posreduje naj se, da se plača pripravnikom stanarina.

6. Učiteljem naj se da po 1 prosta vozovnica, da imajo priliko si ogledati lepe kraje naše domovine.

Sledita še dva predloga, ki nista za ban. skupščino.

1. Zborovanje naj se začne točno oziroma največ ¼ ure kasneje po napovedanem času.

2. Radi udeležbe pri zborovanju naj se javijo upraviteljstva in društva naknadno. Za razstavo se je priglasilo malo šol. Kdor kaj ima, naj pošlje odboru in sicer tov. Lutru v Črensovc.

Ferdo Šprager, s. r., Stanko Škočir, s. r., t. č. podpredsednik, t. č. tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 10. junija 1933. ob pol 9. uri v deški drž. narodni šoli v Ribnici.

Tov. predsednik je pozdravil zbrane člane, posebno prisrčno predavatelja gosp. Iv. Lavrenčiča in številni učiteljski naraščaj, ki se je odzval povabilu društva in se polnoštevilno udeležil zborovanja.

Tov. predsednik je poročal o zborovanju predsednikov učiteljskih društev v Ljubljani. Orisal je nato v kratkih potezah trud društva in sekcije za izpopolnitev znanja svojega članstva potom predavanj in tečajev.

Zbor je nato obravnaval došle dopise. Izjavil se je soglasno za pravnega konzulenta. — Sprejet je bil tudi predlog sekcije, da izidejo redne publikacije Mladinske matice v jeseni.

Predavatelj g. Ivan Lavrenčič je predaval o moderni šolski telovadbi, ki je deci v razvedrilo in ji napravlja telovadno uro prikupno; obenem pospešuje njen telesni razvoj. Zatem je podkrepil svoje predavanje s praktičnim nastopom v sokolski telovadnici.

Za temperamentno podano predavanje je žel toplo priznanje in zahvalo vseh navzočih.

Izglašovani so bili nato sledeči predlogi:
1. Sekcija naj deluje na to, da pridejo šolski upravitelji do pravic, ki so jih imeli, ker dolžnosti, ne le da so ostale iste, temveč so se še pomnožile.

2. Ker je naša želja in tudi dolžnost, da vzbujamo pri učencih in pri narodu ljubezen do svoje domovine, a resnično ljubim ravno to, kar dobro spoznam, zato naj sekcija deluje na to, da bi dobilo učiteljsvo za daljšo ekskurzije v dobi počitnice režijske vozovnice.

3. Upokojenemu učiteljsvu naj se priznajo glede polovičnih vozovnic iste ugodnosti kot aktivnemu.

4. Napredovanja v višje skupine naj se vrše avtomatično. Prošnje za napredovanja naj se smatrajo za nujne in naj se tudi kot take odstopajo kompetentni oblasti.

5. Denarne kazni zaradi nerednega obiskovanja šole pri upornejših naj se takoj v začetku, ko denarna globa še ni visoka, z vso strogostjo izterjajo, ker ko naraste kazen čez 1000 Din, je izključeno, da bi se jo moglo izterjati.

6. Sekcija naj posreduje pri oblasti, da dobijo krajevni šolski odbori od občin vsaj po proračunu potrjeni denar, da lahko izplačujejo učiteljsvu, stanarino in kurivo, ki je po zakonu sestavni del njegovih prejemkov. Zborovanje je posetilo 62 članov, kar je 48,97% organiziranega učiteljsva.

H. Kmet, predsednik. T. Čokova, tajnica.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

• Dva nižješolca ali nižješolki

sprejme učiteljska rodbina v solčno sobo blizu II. drž. gimnazije. Dobra oskrba, strogo nadzorstvo, kopalnica. Naslov v tukajšnji upravi.

FR. P. ZAJEC

izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

ZA ČASA UČITELJSKEGA KONGRESA

se najtopleje priporoča

restavracija »SOČA«, Sv. Petra cesta 3 v bližini Prešernovega spomenika. - Dajem 10% od jedi v korist Učitelj. domu

Tovariš ali tovarišica, ki bi hotel (-a) menjati učiteljsko službeno mesto v Mariboru ali bližnji okolici z mestom na celjski osnovni šoli, naj se javi pri upravi »Učiteljskega tovariša«.

Pelikan RADIRKA

GÜNTHER WAGNER k. d.,

Zagreb — Poštni predal št. 94